כיתה ז' | תנ"ך | שיעור 1 מתוך 3 | 45 דק' | שמואל א כח, א-כה

ממלכתי: הפרקים האלה אינם חובה בכיתה ז' ומתאימים להעשרה ולהשלמת הסיפור עד מות שאול. חמ"ד: לפי מתווה תשפ"ז שמואל א נלמד בכיתה ח' ("סוף ימי שאול וסיכום הספר"); לימוד עם רש"י, רד"ק ומצודת דוד. יש לבדוק מול התכנון השנתי של בית הספר.

"ולא ענהו ה'": שאול בעין דור לפני המלחמה האחרונה

🎯 מטרות השיעור

- התלמידים יתארו את מצבו של שאול לפני המלחמה: הפלשתים מתאספים, שמואל מת, ושאול מפחד ולא מקבל תשובה ("וְלֹא עָנָהוּ ה' – גַּם בַּחֲלֹמוֹת גַּם בָּאוּרִים, גַּם בַּנְּבִיאִם")
- התלמידים יסבירו את הסתירה במעשה של שאול: הוא עצמו הסיר מהארץ את בעלי האוב, ועכשיו הוא הולך לאחת מהם
- התלמידים יסבירו מה אמר שמואל לשאול, ואיך דבריו קשורים לחטא בעמלק (פרק טו)

📚 בהתאם לתוכנית הלימודים

בהתאם לתוכנית הלימודים: ממלכתי, כיתה ז': הפרק אינו בפרקי החובה ולא ביחידת הבקיאות (יח-כה); מתאים להעשרה ולהשלמת הרצף עד מות שאול (שמואל ב א הוא פרק חובה). חמ"ד (מתווה להוראת שמואל א, תשפ"ז, כיתה ח'): "סוף ימי שאול וסיכום הספר": שאול מבקש עזרה מבעלת אוב, העלאת שמואל ונבואתו על מות שאול. רעיון גדול: לגבורה יש ביטויים רבים, ובכולם נכונות להקרבה עצמית.
(תוכנית הלימודים, ממלכתי · תוכנית הלימודים, חמ"ד)

❓ השאלה הגדולה של השיעור

מה עושה אדם כשהוא מרגיש שאף אחד כבר לא עונה לו?

שאול רואה את מחנה הפלשתים ו"וַיֶּחֱרַד לִבּוֹ מְאֹד". הוא שואל את ה' בכל הדרכים, ואין תשובה. שמואל, הנביא שליווה אותו מההתחלה, כבר מת. בייאוש הוא עושה דבר שהוא עצמו אסר.

🚪 כרטיס כניסה (2 דקות)

בתחילת השיעור כל תלמיד עונה בכתב, בלי ציון:

1. מה עשה שאול במלחמת עמלק, ומה אמר לו שמואל אז (פרק טו)?
2. מה קרה למעיל של שמואל בפרק טו?
3. איפה גר דוד עכשיו, ואצל מי?

למורה: השתיים הראשונות מכינות את דברי שמואל בפסוקים יז-יח, שחוזרים כמעט מילה במילה לפרק טו. השלישית מזכירה שדוד נמצא אצל אכיש, ובפרק הזה אכיש מצפה שיצא איתו למלחמה.

🧪 פתיחה

כותבים על הלוח שלוש מילים: "חלום", "אורים ותומים", "נביא". שואלים: "מה משותף לשלוש הדרכים האלה?" (דרכים שבהן שאלו את ה' בתקופת התנ"ך). "היום נקרא על מלך שניסה את שלושתן ולא קיבל תשובה. נראה מה הוא עשה, ולמה זה היה לילה כל כך קשה בשבילו".

📖 הסבר למורה

הרקע (א-ו): הפלשתים מתאספים למלחמה גדולה. אכיש אומר לדוד "יָדֹעַ תֵּדַע כִּי אִתִּי תֵּצֵא בַּמַּחֲנֶה", ודוד עונה תשובה כפולה משמעות (פסוק ב). הכתוב מזכיר שני דברים: שמואל מת, ו"וְשָׁאוּל, הֵסִיר הָאֹבוֹת וְאֶת-הַיִּדְּעֹנִים – מֵהָאָרֶץ". הפלשתים חונים בשונם, ישראל בגלבע. שאול רואה אותם ומפחד. הוא שואל בה' "גַּם בַּחֲלֹמוֹת גַּם בָּאוּרִים, גַּם בַּנְּבִיאִם", ואין תשובה.

שאול הולך לעין דור (ז-יד): שאול מבקש "בַּקְּשׁוּ-לִי אֵשֶׁת בַּעֲלַת-אוֹב", אף שהתורה אוסרת זאת, והוא עצמו הוציא את בעלי האוב מהארץ. הוא מתחפש (רד"ק: "השתנה שהפשיט בגדי מלכות") והולך בלילה. האישה מפחדת: "וְלָמָּה אַתָּה מִתְנַקֵּשׁ בְּנַפְשִׁי, לַהֲמִיתֵנִי". שאול מבקש את שמואל, והאישה מזהה פתאום את המלך: "לָמָּה רִמִּיתָנִי, וְאַתָּה שָׁאוּל". היא מתארת "אִישׁ זָקֵן עֹלֶה, וְהוּא עֹטֶה מְעִיל", ושאול משתחווה.

דברי שמואל (טו-יט): שאול מסביר: "צַר-לִי מְאֹד", ה' לא עונה לו, "וָאֶקְרָאֶה לְךָ, לְהוֹדִיעֵנִי מָה אֶעֱשֶׂה". שמואל עונה שאין טעם לשאול אותו אם ה' סר מעליו, ומזכיר את מה שאמר כבר בפרק טו: "וַיִּקְרַע ה' אֶת-הַמַּמְלָכָה מִיָּדֶךָ, וַיִּתְּנָהּ לְרֵעֲךָ לְדָוִד", והסיבה: "כַּאֲשֶׁר לֹא-שָׁמַעְתָּ בְּקוֹל ה'" בעמלק. ואז המשפט הקשה: "וּמָחָר, אַתָּה וּבָנֶיךָ עִמִּי", כלומר מחר תמותו. שימו לב למעיל: בפרק טו המעיל של שמואל נקרע ("וַיַּחֲזֵק בִּכְנַף-מְעִילוֹ, וַיִּקָּרַע"), וגם כאן הוא מזוהה לפי המעיל.

סוף הלילה (כ-כה): שאול נופל "וַיִּפֹּל מְלֹא-קוֹמָתוֹ אַרְצָה", בלי כוח, כי לא אכל יום ולילה. האישה ועבדיו משכנעים אותו לאכול: "וִיהִי בְךָ כֹחַ, כִּי תֵלֵךְ בַּדָּרֶךְ". היא מכינה לו ארוחה, והם יוצאים "וַיָּקֻמוּ וַיֵּלְכוּ, בַּלַּיְלָה הַהוּא". שאול יודע מה יקרה מחר, ובכל זאת הוא הולך למלחמה. הרד"ק כותב: "לא יתכן שהיה בורח ויניח עמו במלחמה".

📜 הפסוקים (מכון ממרא, נוסח מנוקד)

שמואל א פרק כח, פסוקים א-יד

(א) וַיְהִי, בַּיָּמִים הָהֵם, וַיִּקְבְּצוּ פְּלִשְׁתִּים אֶת-מַחֲנֵיהֶם לַצָּבָא, לְהִלָּחֵם בְּיִשְׂרָאֵל; וַיֹּאמֶר אָכִישׁ, אֶל-דָּוִד, יָדֹעַ תֵּדַע כִּי אִתִּי תֵּצֵא בַּמַּחֲנֶה, אַתָּה וַאֲנָשֶׁיךָ.

(ב) וַיֹּאמֶר דָּוִד, אֶל-אָכִישׁ, לָכֵן אַתָּה תֵדַע, אֵת אֲשֶׁר-יַעֲשֶׂה עַבְדֶּךָ; וַיֹּאמֶר אָכִישׁ, אֶל-דָּוִד, לָכֵן שֹׂמֵר לְרֹאשִׁי אֶשִׂימְךָ, כָּל-הַיָּמִים.

(ג) וּשְׁמוּאֵל מֵת – וַיִּסְפְּדוּ-לוֹ כָּל-יִשְׂרָאֵל, וַיִּקְבְּרֻהוּ בָרָמָה וּבְעִירוֹ; וְשָׁאוּל, הֵסִיר הָאֹבוֹת וְאֶת-הַיִּדְּעֹנִים – מֵהָאָרֶץ.

(ד) וַיִּקָּבְצוּ פְּלִשְׁתִּים, וַיָּבֹאוּ וַיַּחֲנוּ בְּשׁוּנֵם; וַיִּקְבֹּץ שָׁאוּל אֶת-כָּל-יִשְׂרָאֵל, וַיַּחֲנוּ בַּגִּלְבֹּעַ.

(ה) וַיַּרְא שָׁאוּל, אֶת-מַחֲנֵה פְּלִשְׁתִּים; וַיִּרָא, וַיֶּחֱרַד לִבּוֹ מְאֹד.

(ו) וַיִּשְׁאַל שָׁאוּל בַּה', וְלֹא עָנָהוּ ה' – גַּם בַּחֲלֹמוֹת גַּם בָּאוּרִים, גַּם בַּנְּבִיאִם.

(ז) וַיֹּאמֶר שָׁאוּל לַעֲבָדָיו, בַּקְּשׁוּ-לִי אֵשֶׁת בַּעֲלַת-אוֹב, וְאֵלְכָה אֵלֶיהָ, וְאֶדְרְשָׁה-בָּהּ; וַיֹּאמְרוּ עֲבָדָיו אֵלָיו, הִנֵּה אֵשֶׁת בַּעֲלַת-אוֹב בְּעֵין דּוֹר.

(ח) וַיִּתְחַפֵּשׂ שָׁאוּל, וַיִּלְבַּשׁ בְּגָדִים אֲחֵרִים, וַיֵּלֶךְ הוּא וּשְׁנֵי אֲנָשִׁים עִמּוֹ, וַיָּבֹאוּ אֶל-הָאִשָּׁה לָיְלָה; וַיֹּאמֶר, (קסומי-) [קָסְמִי-] נָא לִי בָּאוֹב, וְהַעֲלִי לִי, אֵת אֲשֶׁר-אֹמַר אֵלָיִךְ.

(ט) וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה אֵלָיו, הִנֵּה אַתָּה יָדַעְתָּ אֵת אֲשֶׁר-עָשָׂה שָׁאוּל, אֲשֶׁר הִכְרִית אֶת-הָאֹבוֹת וְאֶת-הַיִּדְּעֹנִי, מִן-הָאָרֶץ; וְלָמָּה אַתָּה מִתְנַקֵּשׁ בְּנַפְשִׁי, לַהֲמִיתֵנִי.

(י) וַיִּשָּׁבַע לָהּ שָׁאוּל, בַּה' לֵאמֹר: חַי-ה', אִם-יִקְרֶךְ עָוֹן בַּדָּבָר הַזֶּה.

(יא) וַתֹּאמֶר, הָאִשָּׁה, אֶת-מִי, אַעֲלֶה-לָּךְ; וַיֹּאמֶר, אֶת-שְׁמוּאֵל הַעֲלִי-לִי.

(יב) וַתֵּרֶא הָאִשָּׁה אֶת-שְׁמוּאֵל, וַתִּזְעַק בְּקוֹל גָּדוֹל; וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה אֶל-שָׁאוּל לֵאמֹר לָמָּה רִמִּיתָנִי, וְאַתָּה שָׁאוּל.

(יג) וַיֹּאמֶר לָהּ הַמֶּלֶךְ אַל-תִּירְאִי, כִּי מָה רָאִית; וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה אֶל-שָׁאוּל, אֱלֹהִים רָאִיתִי עֹלִים מִן-הָאָרֶץ.

(יד) וַיֹּאמֶר לָהּ, מַה-תָּאֳרוֹ, וַתֹּאמֶר אִישׁ זָקֵן עֹלֶה, וְהוּא עֹטֶה מְעִיל; וַיֵּדַע שָׁאוּל כִּי-שְׁמוּאֵל הוּא, וַיִּקֹּד אַפַּיִם אַרְצָה וַיִּשְׁתָּחוּ.

שמואל א פרק כח, פסוקים טו-כה

(טו) וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל-שָׁאוּל, לָמָּה הִרְגַּזְתַּנִי לְהַעֲלוֹת אֹתִי; וַיֹּאמֶר שָׁאוּל צַר-לִי מְאֹד וּפְלִשְׁתִּים נִלְחָמִים בִּי, וֵאלֹהִים סָר מֵעָלַי וְלֹא-עָנָנִי עוֹד גַּם בְּיַד-הַנְּבִיאִים גַּם-בַּחֲלֹמוֹת, וָאֶקְרָאֶה לְךָ, לְהוֹדִיעֵנִי מָה אֶעֱשֶׂה.

(טז) וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל, וְלָמָּה תִּשְׁאָלֵנִי: וַה' סָר מֵעָלֶיךָ, וְיִהְי עָרֶךָ.

(יז) וַיַּעַשׂ ה' לוֹ, כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר בְּיָדִי; וַיִּקְרַע ה' אֶת-הַמַּמְלָכָה מִיָּדֶךָ, וַיִּתְּנָהּ לְרֵעֲךָ לְדָוִד.

(יח) כַּאֲשֶׁר לֹא-שָׁמַעְתָּ בְּקוֹל ה', וְלֹא-עָשִׂיתָ חֲרוֹן-אַפּוֹ בַּעֲמָלֵק; עַל-כֵּן הַדָּבָר הַזֶּה, עָשָׂה-לְךָ ה' הַיּוֹם הַזֶּה.

(יט) וְיִתֵּן ה' גַּם אֶת-יִשְׂרָאֵל עִמְּךָ, בְּיַד-פְּלִשְׁתִּים, וּמָחָר, אַתָּה וּבָנֶיךָ עִמִּי; גַּם אֶת-מַחֲנֵה יִשְׂרָאֵל, יִתֵּן ה' בְּיַד-פְּלִשְׁתִּים.

(כ) וַיְמַהֵר שָׁאוּל, וַיִּפֹּל מְלֹא-קוֹמָתוֹ אַרְצָה, וַיִּרָא מְאֹד, מִדִּבְרֵי שְׁמוּאֵל; גַּם-כֹּחַ, לֹא-הָיָה בּוֹ – כִּי לֹא אָכַל לֶחֶם, כָּל-הַיּוֹם וְכָל-הַלָּיְלָה.

(כא) וַתָּבוֹא הָאִשָּׁה אֶל-שָׁאוּל, וַתֵּרֶא כִּי-נִבְהַל מְאֹד; וַתֹּאמֶר אֵלָיו, הִנֵּה שָׁמְעָה שִׁפְחָתְךָ בְּקוֹלֶךָ, וָאָשִׂים נַפְשִׁי בְּכַפִּי, וָאֶשְׁמַע אֶת-דְּבָרֶיךָ אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ אֵלָי.

(כב) וְעַתָּה, שְׁמַע-נָא גַם-אַתָּה בְּקוֹל שִׁפְחָתֶךָ, וְאָשִׂמָה לְפָנֶיךָ פַּת-לֶחֶם, וֶאֱכוֹל; וִיהִי בְךָ כֹּחַ, כִּי תֵלֵךְ בַּדָּרֶךְ.

(כג) וַיְמָאֵן, וַיֹּאמֶר לֹא אֹכַל, וַיִּפְרְצוּ-בוֹ עֲבָדָיו וְגַם-הָאִשָּׁה, וַיִּשְׁמַע לְקֹלָם; וַיָּקָם, מֵהָאָרֶץ, וַיֵּשֶׁב, אֶל-הַמִּטָּה.

(כד) וְלָאִשָּׁה עֵגֶל-מַרְבֵּק בַּבַּיִת, וַתְּמַהֵר וַתִּזְבָּחֵהוּ; וַתִּקַּח-קֶמַח וַתָּלָשׁ, וַתֹּפֶהוּ מַצּוֹת.

(כה) וַתַּגֶּשׁ לִפְנֵי-שָׁאוּל וְלִפְנֵי עֲבָדָיו, וַיֹּאכֵלוּ; וַיָּקֻמוּ וַיֵּלְכוּ, בַּלַּיְלָה הַהוּא.

שם ה' מובא בכתיב ה'. במקום שיש כתיב וקרי, הכתיב בסוגריים עגולים והקרי בסוגריים מרובעים. הפרק מובא במלואו, בשני חלקים: הדרך לעין דור, ודברי שמואל וסוף הלילה.

⚖️ כתוב / מפרשים

בצד אחד מה שכתוב בפסוק, ובצד השני פירוש. הפירוש הוא דרך אחת להבין, לא חלק מהפסוק.

📜 **כתוב:** "וַיִּשְׁאַל שָׁאוּל בַּה', וְלֹא עָנָהוּ ה'" (שמואל א כח, ו)

💭 **מפרשים:** רד"ק: שמואל הוזכר כאן שוב, כי "ואילו היה הוא חי לא היה דורש כי אם מאתו". ובכל זאת: "ואף על פי כן נחשב לו דרישת האוב לעון גדול".

📜 **כתוב:** "וַתֵּרֶא הָאִשָּׁה אֶת-שְׁמוּאֵל" (שמואל א כח, יב)

💭 **מפרשים:** המפרשים חלוקים בשאלה מה קרה שם באמת. הרד"ק מביא שתי דעות: לפי אחת, "אבל האשה עשתה הכל ברמאות"; לפי אחרת, "אך הבורא יתברך החיה את שמואל" כדי לומר לשאול מה יקרה. ובדבר אחד כולם מסכימים: "כי מעשה האוב הבל ותוהו ודברי כזב והתול".

📜 **כתוב:** "כַּאֲשֶׁר לֹא-שָׁמַעְתָּ בְּקוֹל ה', וְלֹא-עָשִׂיתָ חֲרוֹן-אַפּוֹ בַּעֲמָלֵק" (שמואל א כח, יח)

💭 **מפרשים:** מצודת דוד: "כאשר עשית אתה לבלי שמוע בקול ה'", כך ה' לא עונה לך. העונש קשור ישירות לחטא בפרק טו.

👩‍🏫 מהלך השיעור (45 דקות)

חומרים: תנ"ך (או דף הפסוקים מהעמוד הזה), לוח, דף עבודה, מפה של עמק יזרעאל (שונם, הגלבוע, עין דור)

1. כרטיס כניסה: מה זוכרים על שאול, שמואל ועמלק (2 דקות)
2. פתיחה: שלוש דרכים לשאול את ה' (3 דקות)
3. קריאה מודרכת בפסוקים א-יד: המצב של שאול והדרך לעין דור (12 דקות)
4. עבודה בזוגות: פסוקים טו-כה, מה אמר שמואל ומה עשה שאול (10 דקות)
5. דיון כיתתי: למה שאול הולך דווקא לשם? ולמה הוא בכל זאת יוצא למלחמה? (10 דקות)
6. דף עבודה, שאלות 1-3 (6 דקות)
7. כרטיס יציאה (2 דקות)

💬 שאלות לדיון

הבנה (מה כתוב?)

1. באילו שלוש דרכים שאל שאול את ה', ומה הייתה התשובה?
2. מה עשה שאול לפני כן לבעלי האוב והידעונים?
3. מה אמר שמואל לשאול שיקרה "מחר"?

פרשנות (מה זה אומר?)

1. למה לדעתכם שאול מתחפש והולך בלילה?
2. מה הסתירה בין פסוק ג לפסוק ז?
3. שאול יודע שימות, ובכל זאת יוצא למלחמה. מה זה מלמד עליו?

הערכה (מה דעתי?)

1. מה אפשר לעשות כשמרגישים שאף אחד לא עונה ולא עוזר? למי אפשר לפנות?
2. האם יש לכם רגע של אמפתיה (הזדהות) עם שאול בפרק הזה? מתי?

🏁 סיכום השיעור

לפני המלחמה הגדולה עם הפלשתים שאול מפחד מאוד, ושמואל כבר מת. שאול שואל את ה' ואין תשובה. בייאוש הוא הולך לבעלת אוב בעין דור, אף שהוא עצמו אסר זאת. שמואל אומר לו שהמלוכה תעבור לדוד בגלל החטא בעמלק, ושמחר הוא ובניו ימותו. שאול נופל בלי כוח, אוכל, ויוצא בלילה אל המלחמה.

🎟️ כרטיס יציאה (2 דקות)

השלימו במשפט אחד: "שאול הלך לעין דור כי ...".

🧭 התאמה לפי זרם

השיעור מתאים לשני הזרמים. ההבדל בדגשים:

ממלכתי

- קריאה ספרותית: הלילה, התחפושת והפחד, ואיך הם מתארים את המצב של שאול.
- דמויות: שאול המפוחד והבודד; האישה שבסוף דואגת לו לאוכל.
- מבנה הספר: הקשר בין פרק טו (המעיל שנקרע, עמלק) לבין פרק כח.
- רקע גאוגרפי: שונם, הגלבוע ועין דור בעמק יזרעאל, קרובים זה לזה.

ממלכתי-דתי (חמ"ד)

- לימוד עם רש"י, רד"ק ומצודת דוד: מחלוקת המפרשים מה קרה בעין דור, וההסכמה שמעשה האוב הוא הבל.
- דגש אמוני: האיסור בתורה לפנות לאוב וידעוני, ולמה זה נחשב לשאול לחטא גדול.
- "וְלֹא עָנָהוּ ה'": מה המשמעות של ריחוק מה', ואיך הוא קשור לחטאים הקודמים.
- שאול יוצא למלחמה למרות הכול: רד"ק ודברי חז"ל על הגבורה שלו ברגע האחרון.

💡 הערות למורה

הפרק עוסק באוב ובמוות. מומלץ לקרוא אותו כפי שהכתוב מציג אותו, בלי להרחיב על פרטי הכישוף, ולהדגיש שהתורה אוסרת זאת ושהמפרשים רואים במעשה האוב "הבל" (רד"ק). אין צורך להכריע מה קרה שם באמת; אפשר להציג את מחלוקת המפרשים. אם יש תלמידים רגישים לנושא מוות, כדאי לשים את הדגש על הבדידות והפחד של שאול, ועל הבחירה שלו לצאת עם עמו. למתקשים: דף עם תמיכה.

📝 בדף העבודה

בדף העבודה: סדר אירועים, טבלה של "מה שאול עשה קודם" לעומת "מה הוא עושה עכשיו", שאלה על דברי שמואל, שאלה על סוף הלילה, ובסוף משימת סיכום קצרה. יש גם גרסה עם תמיכה.

מקורות

- שמואל א פרק כח, מכון ממרא
- רש"י על שמואל א כח, ספריא
- רד"ק על שמואל א כח, ספריא
- מצודת דוד על שמואל א כח, ספריא

מחוון: "ולא ענהו ה'": שאול בעין דור לפני המלחמה האחרונה

🚪 **כרטיס כניסה:** 1. שאול לא השמיד את כל עמלק ולקח מהשלל, ושמואל אמר לו שה' מאס בו מלהיות מלך (טו, כג). 2. שאול החזיק בכנף המעיל והוא נקרע, ושמואל אמר "קרע ה' את ממלכות ישראל מעליך היום" (טו, כז-כח). 3. בצקלג, בארץ פלשתים, אצל אכיש מלך גת (כז, ו). לקבל כל תשובה סבירה; הכרטיס לא נבדק בציון.

1. הסדר הנכון: (1) הפלשתים חונים בשונם, (2) שאול שואל בה' ולא נענה, (3) שאול מתחפש והולך לעין דור, (4) שמואל אומר "ומחר אתה ובניך עמי", (5) האישה מכינה לשאול אוכל.
2. יחס לבעלי האוב: קודם "הֵסִיר הָאֹבוֹת וְאֶת-הַיִּדְּעֹנִים – מֵהָאָרֶץ"; עכשיו מבקש "בַּקְּשׁוּ-לִי אֵשֶׁת בַּעֲלַת-אוֹב" והולך אליה. בגדים: קודם בגדי מלך; עכשיו "וַיִּתְחַפֵּשׂ שָׁאוּל, וַיִּלְבַּשׁ בְּגָדִים אֲחֵרִים".
3. שאול לבד: שמואל מת, וה' לא עונה לו בשום דרך. לפי פסוק יח, הסיבה היא שלא שמע בקול ה' במלחמת עמלק (פרק טו).
4. (1) ה' קרע את הממלכה משאול ונתן אותה לדוד (פסוק יז). (2) הסיבה: לא שמע בקול ה' בעמלק (פסוק יח). (3) ישראל יינתנו ביד פלשתים, ושאול ובניו ימותו מחר (פסוק יט).
5. שאול נופל ארצה בלי כוח, כי לא אכל. האישה ועבדיו משכנעים אותו לאכול, והוא יוצא בלילה. מפתיע שהאישה, שפחדה ממנו, דואגת לו; ומפתיע ששאול הולך למלחמה למרות שהוא יודע מה יקרה.
6. תשובה טובה: שאול חטא (לא שמע בקול ה' בעמלק, פנה לאוב), אבל ברגע האחרון הוא לא בורח ולא עוזב את העם. אפשר לראות בו גם דמות אשמה וגם דמות עצובה, בודדה ומפוחדת. פסוק אפשרי: "צַר-לִי מְאֹד" או "וַיָּקֻמוּ וַיֵּלְכוּ, בַּלַּיְלָה הַהוּא". (ניקוד מוצע: עמדה 1, הסבר 3, פסוק 1.)

פרשנות מסומנת כפרשנות (מתוך ספריא). נוסח הפסוקים ממכון ממרא; שם ה' מובא בכתיב ה'. ממלכתי: הפרקים האלה אינם חובה בכיתה ז' ומתאימים להעשרה ולהשלמת הסיפור עד מות שאול. חמ"ד: לפי מתווה תשפ"ז שמואל א נלמד בכיתה ח' ("סוף ימי שאול וסיכום הספר"); לימוד עם רש"י, רד"ק ומצודת דוד. יש לבדוק מול התכנון השנתי של בית הספר.